

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Pravilo RUE/Br. 15/2017

**PRAVILO O ODREĐIVANJU PRIHODA ZA SNABDEVAČA UNIVERZALNOM
USLUGOM**
(Pravilo o prihodima SUU)

27. april 2017. godine

SADRŽAJ

Poglavlje I	opšti uslovi	3
Član 1	Cilj i delokrug	3
Član 2	Definicije i tumačenja	3
POGLAVLJE II	pravo na univerzalnu uslugu	7
Član 3	Univerzalna usluga	7
Član 4	Određivanje razumne cene	7
Član 5	Procenjivanje konkurentnosti na maloprodajnom tržištu	8
poglavlje III	Obaveza javne usluge	8
Član 6	Određivanje obaveze javne usluge	8
Član 7	Regulisanje cene za snabdevača univerzalnih usluga	9
POGLAVLJE IV	TARIFA MALOPRODAJE ZA POTROŠAČE UNIVERZALNIH USLUGA	9
Član 8	Opšti principi	9
Član 9	Pregledi ulaznih vrednosti	10
Član 10	Prilagođavanja regulisanih prihoda	10
Član 11	Vanredni pregledi	11
POGLAVLJE V	ULAZNE VREDNOSTI	11
Član 12	Definicija ulaznih vrednosti	11
POGLAVLJE VI	REGULISANI PRIHODI UNIVERZALNIH USLUGA	13
Član 13	Opšti principi	13
Član 14	Dozvoljeni troškovi na malo	14
Član 15	Dozvoljeni troškovi obrtnog kapitala	14
Član 16	Dozvoljeni troškovi lošeg duga	14
Član 17	Troškovi kupovine električne energije na veliko	15
Član 18	Troškovi koji se prenose	16
Član 19	Preraspodela troškova	16
POGLAVLJE VII	METODOLOGIJA ZA TARIFNU STRUKTURU	18
Član 20	Metodologija za strukturiranje tarife na malo za potrošače univerzalne usluge	18
POGLAVLJE VIII	PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	19
Član 21	Izmena	19
Član 22	Tumačenje	19
Član 23	Stavljanje van snage	19
Član 24	Stupanje na snagu	19
ANEKS 1	OBRAČUN REGULISANIH PRIHODA	20
ANEKS 2	PROCES REVIZIJE ULAZNIH VREDNOSTI	22
ANEKS 3	PROCES GODIŠNJIH PRILAGOĐAVANJA	24
ANEKS 4	PROCES vanrednog RAZMATRANJA	26
ANEKS 5	VANREDNI DOGAĐAJI	28
ANEKS 6	DOGAĐAJI VIŠE SILE	29

Odbor Regulatornog ureda za energiju, prema ovlašćenju iz člana 9. stav 1. tačka 1.7, člana 26. Zakona o energetsom regulatoru br. 05/L-084, i člana 37. Zakona o električnoj energiji br. 05/L-085, na sednici održanoj 27. aprila 2017. godine, odobrio je sledeće:

Pravilo o određivanju prihoda za snabdevača univerzalnom uslugom (Pravilo o prihodima SUU)

POGLAVLJE I

OPŠTI USLOVI

Član 1

Cilj i delokrug

- 1 Ovo pravilo određuje:
  - 1.1 Metodologiju za određivanje maloprodajne tarife za korisnike univerzalnih usluga koji primaju usluge od snabdevača univerzalne usluge (SUU) za prodaju električne energije na malo;
  - 1.2 Proces razmatranja i prilagođavanja tarife prodaje na malo za korisnike univerzalnih usluga; i
  - 1.3 Kako Regulator može da uvede obavezu javne usluge snabdevaču univerzalne usluge za potrošače koji uživaju pravo snabdevanja univerzalnom uslugom.

Član 2

Definicije i tumačenja

- 1 Izrazi korišćeni u ovom pravilu imaju sledeće značenje:
  - 1.1 **Snabdevač univerzalne usluge (SUU)** – je snabdevač kojem je određena obaveza javne usluge od strane regulatora radi osiguranja univerzalne usluge pod uslovima koji su regulisani za porodične i ne-porodične korisnike koji imaju godišnji promet ne više od deset (10) miliona evra ili ne više od 50 radnika;
  - 1.2 **Tekući regulisani prihodi** – prihodi koji se pokrivaju od strane Snabdevača javne usluge, dodavajući maloprodajnu tarifu korisnicima univerzalne usluge;
  - 1.3 **Godišnje prilagođavanje** – podrazumeva prilagođavanje dozvoljenih prihoda i regulisane maloprodajne tarife, realizovane na kraju svake relevantne godine;
  - 1.4 **Dozvoljeni loš dug** – ima značenje koje je dato u članu 16, stav 1;

- 1.5 **Radni dani** – nazivaju se svi radni dani unutar jedne sedmice, kao što je određeno zakonima na Kosovu;
- 1.6 **Kategorija potrošača** – klasifikacija različitih vrsta potrošača opterećenih tarifom trgovine na malo. Klasifikacija treba da uzima u obzir način merenja aktivne energije i kapaciteta, način potrošnje električne energije, tačke opterećenja, pritisak snabdevanja i ostale karakteristike koje imaju uticaja na troškove snabdevanja;
- 1.7 **Operater distributivnog sistema** – fizičko ili pravno lice, odgovorno za funkcionisanje, održavanje i, po potrebi, razvoj distributivnog sistema u određenoj zoni, kao i gde je moguće njegova povezivanja sa ostalim sistemima, kao i za osiguranje dugoročne sposobnosti sistema radi pokrivanja razumnih uslova za distribuciju električne energije;
- 1.8 **Tarife za korišćenje distributivnog sistema** - određena regulisana tabela od strane ODS-a za distribuciju električne energije;
- 1.9 **Ekonomski životni vek** – sistematska distribucija iznosa amortizacije jedne imovine tokom njenog korisnog životnog veka dozvoljenog na osnovi regulisanih sredstava;
- 1.10 **Osnova regulisanih sredstava** – sva korišćena i korisna sredstva u pružanju usluga od strane regulisanih subjekata, pored potpuno amortizovanih sredstava;
- 1.11 **EURIBOR** – stopa pružanja evra za depozite od strane Evropske bankarske federacije za period od 12 meseci, koja je prikazana na određenoj veb stranici usluge Reuters u 11:00 (vreme izmereno prema centralnom evropskom vremenu) ili, u slučaju da Reuters ne nastavlja sa opružanjem ove informacije, bilo koja druga usluga sa kojom se slažu ODS i Regulatori. Da bi se izbegla sumnja, ovo će biti godišnja stopa;
- 1.12 **Vanredno prilagođavanje** – ima značenje koje je dato u Aneksu 5;
- 1.13 **Vanredan događaj** - ima značenje koje je dato u Aneksu 6;
- 1.14 **Vanredno razmatranje** - ima značenje koje je dato u članu 11;
- 1.15 **Konačna odluka** - ima značenje koje je dato u Aneksu 3, stav 10;
- 1.16 **Događaj više sile** - ima značenje koje je dato u Aneksu 7;
- 1.17 **Ulazne vrednosti** - ima značenje koje je dato u članu 12;
- 1.18 **Razmatranje ulaznih vrednosti** – razmatranje regulatora radi određivanja ulaznih vrednosti;
- 1.19 **Taksa za licencu** - iznos za plaćanje prema pregledu taksi, koji se izdaje od strane regulatora;

- 1.20 **Prag materijalnosti** - ima značenje koje je dato u Aneksu 5;
- 1.21 **Trenutna neto vrednost** – iznos amortizacije budućih tokova novca;
- 1.22 **Troškovi koji se prenose** – troškovi određeni u skladu sa članom 18;
- 1.23 **Predlog** - ima značenje koje je dato u Aneksu 3, stav 5;
- 1.24 **Privremena procena** - ima značenje koje je dato u Aneksu 3, stav 8;
- 1.25 **Korisnik univerzalne usluge** – su svi porodični i ne-porodični korisnici koji imaju godišnji promet ne više od deset (10) miliona evra ili ne više od pedeset (50) radnika;
- 1.26 **Procena konkurencije na maloprodajnom tržištu** – procena efektivnosti tržišne konkurencije snabdevanja na malo obavljana u skladu sa članom 5. ovog Pravila;
- 1.27 **Tarifa prodaje na malo za potrošače univerzalnih usluga** – zajednica cena koju SUU naplaćuje krajnim korisnicima za pružanje standardnih usluga, kao što su određeni od strane regulatora;
- 1.28 **Regulatorni ured za energiju (Regulator)** – je nezavisna agencija u sektoru energije, zasnovana Zakonom o energetsom regulatoru;
- 1.29 **Relevantna godina** – period od 12 uzastopnih meseci između godišnjih prilagođavanja;
- 1.30 **Marža na malo** - ima značenje koje je dato u članu 17, stav 8;
- 1.31 **Obaveze javne usluge** – obaveza koja je nametnuta preduzeću električne energije prema zakonu ili prema usvojenoj odluci od strane Vlade ili Regulatornog ureda za energiju, u zavisnosti od oblasti njihove odgovornosti mogu da određuju obaveze koja se mogu povezati sa bezbednošću snabdevanja električnom energijom, regularnošću, kvalitetom i cenama snabdevanja, energetsom efikasnošću, energijom iz izvora obnovljive energije kao i zaštitom životne sredine i klimatskih uslova, ali da ne stvara diskriminaciju i ne narušava konkurenciju izvan neophodne mere za postizanje cilja za koji se nameće pomenuta javna usluga;
- 1.32 **Univerzalna usluga snabdevanja** – pravo porodičnih korisnika i privrednih preduzeća koji zapošljavaju ne više od pedeset (50) radnika i koji imaju godišnji promet ne više od deset (10) miliona evra da se snabdevaju električnom energijom određenog kvaliteta sa razumnom, jasno uporedivom, transparentnom i ne-diskriminatornom cenom;
- 1.33 **Standardne usluge** – usluge koja se pružaju korisnicima za snabdevanje električnom energijom od strane SUU, kao što su definisane licencom za javno snabdevanje i opštim uslovima snabdevanja energijom;

- 1.34 **Izveštaj o finansijskom uticaju** - ima značenje koje je dato u Aneksu 5;
  - 1.35 **Prelazni period** - ima značenje koje je dato u Aneksu 8;
  - 1.36 **Operater prenosnog sistema** – fizičko ili pravno lice, odgovorno za funkcionisanje, održavanje i, po potrebi, razvoj mreže prenosa u jednoj određenoj zoni uključujući kada i gde je to moguće, povezanosti sa ostalim sistemima, radi garantovanja dugoročne sposobnosti mreže radi ispunjavanja uslova za prenos električne energije;
  - 1.37 **Tarifa za korišćenje prenosnog sistema ili Tarifa KPS** – regulisana tarifa koja se primenjuje od strane OPS-a za prenošenje električne energije;
  - 1.38 **Tarife operatera sistema ili Tarifa OS** – tarife koje se primenjuju od strane OPS-a za obavljanje usluga operatera sistema;
  - 1.39 **Operater tržišta** - fizičko ili pravno lice, licenciran od strane Regulatornog ureda za energiju je odgovoran za funkcionisanje i organizovanje tržišta električne energije na Kosovu;
  - 1.40 **Tarife operatera tržišta ili Tarife OT** – podrazumeva regulisanu tarifu koja se primenjuje od strane OT-a za pružanje usluga operatera tržišta;
- 2 Ostali izrazi ovog pravila će imati značenje kao što je dato u Zakonu o energetsom regulatoru, Zakonu o električnoj energiji ili Zakonu o energiji.

Član 3

Univerzalna usluga

- 1 Svi krajni korisnici domaćinstava i ne-domaćinstava koji imaju godišnji promet ne više od deset (10) miliona evra ili ne više od pedeset (50) radnika imaju pravo na univerzalnu uslugu. Kolektivno, ovi korisnici se nazivaju kao korisnici univerzalne usluge.
- 2 Korisnik univerzalne usluge treba da se snabdeva električnom energijom određenog kvaliteta po razumnim, transparentnim i ne-diskriminatornim cenama.

Član 4

Određivanje razumne cene

- 1 Cene za korisnike univerzalne usluge će se smatrati razumnim, ukoliko predstavljaju cenu koju se očekuje da jedan snabdevač u jednom efektivnom konkurentnom tržištu snabdeva električnom energijom potrošače ove usluge.
- 2 Pre određivanja cena za korisnike univerzalne usluge, Regulator će proceniti nivo konkurencije u snabdevanu na malo korisnika univerzalne usluge u skladu sa dole navedenim članom 5.
- 3 Kada se maloprodajno tržište za snabdevanje korisnika univerzalne usluge proceni kao ne-konkurentno, Regulator će proceniti opravdanost neregulisanih cena naplaćenih kod korisnika univerzalne usluge.
- 4 Da bi se dokazalo da je jedna cena koja se naplaćuje svim ili jednoj klasi korisnika univerzalne usluge opravdana, u skladu sa gore navedenim stavom 3, licencirani snabdevač može:
  - 4.1 Da demonstrira da je cena koja se naplaćuje korisnicima univerzalne usluge jednaka ili manja od regulisane cene koja je usvojena od strane Regulatora u skladu sa ovim Pravilom;
  - 4.2 Tamo gde nema regulisane cene na snazi za svaku klasu korisnika univerzalne usluge, da pruža uverljive informacije za Regulatora da cena koja se naplaćuje korisnicima univerzalne usluge predstavlja rezultat jedne konkurentne cene snabdevanja na veliko električnom energijom, tarife regulisane mreže (OPS/OT i ODS) za maržu određenu od strane Regulatora;
  - 4.3 Troškovi kupljene električne energije treba da se realizuju na konkurentan način.
- 5
- 6 Kada korisnik univerzalne usluge odluči da se snabdeva od strane licenciranog za snabdevanje prema uslovima ugovora o konkurentnom snabdevanju:

- 6.1 Odredbe i uslovi snabdevanja treba da se odrede recipročno između licenciranog za snabdevanje i potrošača univerzalne usluge i ne predstavljaju ponudu za univerzalno snabdevanje;
- 6.2 Korisnik univerzalne usluge ima pravo da se snabdeva od licenciranog snabdevača koji ima obavezu univerzalne usluge u skladu sa ponudom usluge univerzalnog snabdevanja tog snabdevača toliko da ispunjava uslove iz gornjeg člana 3. stav 1;
- 6.3 Korisnik univerzalne usluge koji prelazi od snabdevača bez obaveze kod snabdevača koji ima sličnu obavezu treba da to uradi to u skladu sa svim propisanim zahtevima u odgovarajućem zakonodavstvu.

Član 5

Procenjivanje konkurentnosti na maloprodajnom tržištu

- 1 Regulator će sprovesti procenu efikasnosti konkurentnosti na maloprodajnom tržištu električne energije za korisnike univerzalne usluge najmanje na svake druge (2) godine.
- 2 Procenjivanje konkurencije maloprodajnog tržišta će koristiti proverljive i merljive pokazatelje nivoa konkurentnosti u snabdevanju na malo električnom energijom za sve korisnike univerzalne usluge i pojedinačno za porodične i komercijalne korisnike koji imaju pravo na univerzalnu uslugu.
- 3 Procenjivanje konkurencije maloprodajnog tržišta će obuhvatiti:
  - 3.1 Procenu nivoa konkurentnosti na tržištu snabdevanja na malo električnom energijom za korisnike univerzalne usluge;
  - 3.2 Procenjivanje Regulatora ukoliko se konkurentnost smatra efektivnom ili ne;
  - 3.3 Procenjivanje Regulatora ukoliko neefikasna konkurencija zahteva regulisanje cena kako bi se osiguralo da se korisnici univerzalne usluge snabdevaju razumnom cenom;
  - 3.4 Vremenski akcioni plan za ukidanje takve regulacije cena, u skladu sa članom 38. Zakona o električnoj energiji 05/L-085. Ovaj plan će se ažurirati svake godine.

POGLAVLJE III

OBAVEZA JAVNE USLUGE

Član 6

Određivanje obaveze javne usluge

- 1 Da bi obezbedilo snabdevanja u okviru univerzalne usluge, Regulator može da zaduži obavezama javne usluge bilo kog snabdevača, obavezujući ga na snabdevanje električnom energijom potrošača koji uživaju pravo snabdevanja energijom u okviru univerzalne usluge.

- 2 Obaveza univerzalne usluge treba da se odredi na snabdevača javne usluge i biće pregledana najmanje svake tri godine ili u kraćem periodu, prema proceni Regulatora.
- 3 Pre ponovnog određivanja obaveze univerzalne usluge na snabdevača javnih usluga, Regulator će izvršiti procenu uslova snabdevanja u skladu sa zahtevima člana 5. Zakona o električnoj energiji 05 / L-085.

Član 7

Regulisanje cene za snabdevača univerzalnih usluga

- 1 Nakon procene konkurencije na maloprodajnom tržištu sprovedenom u skladu sa članom 5. ovog Pravila, Regulator može odrediti da cene za neke ili sve korisnike univerzalne usluge treba regulisati kako bi se obezbedilo da su razumne.
- 2 Kada regulator obavi takvo određivanje, snabdevač univerzalne usluge će pripremiti i dostaviti Regulatoru predložene cene za snabdevanje korisnika univerzalne usluge.
- 3 Ovi predlozi će biti u skladu sa uslovima određenim ovim Pravilom i obuhvataće neophodne dokaze za podršku predloženih tarifa.
- 4 Snabdevač univerzalnih usluga će voditi posebne računovodstvene račune između regulisanih aktivnosti Snabdevanja Univerzalnih Usluga i drugih komercijalnih aktivnosti.

POGLAVLJE IV

TARIFA MALOPRODAJE ZA POTROŠAČE UNIVERZALNIH USLUGA

Član 8

Opšti principi

- 1 Snabdevač Univerzalnih Usluga obavezuje potrošače regulisane maloprodajnom tarifom univerzalnim uslugama odobrenim od strane Regulatora.
- 2 Maloprodajna tarifa za potrošače univerzalnih usluga utvrđuje se i odobrava svake relevantne godine, tako da:
  - 2.1 Prihodi koje Snabdevač Univerzalnih Usluga predviđa da naplati od maloprodajnih tarifa za potrošače univerzalnih usluga će pokrivati sve troškove pružanja univerzalnih usluga (Poglavlje V); i
  - 2.2 Maloprodajna tarifa za potrošače univerzalnih usluga mora biti u skladu sa utvrđenim principima u metodologiji tarifne strukture (Poglavlje VII).
- 3 Regulisani prihodi SUU-a određuju se na sledeći način:

- 3.1 Regulisani prihodi univerzalnih usluga utvrđuju se svake relevantne tarifne godine;
- 3.2 Predlog o regulisanim prihodima SUU će dostaviti Regulatoru na odobrenje pre svake relevantne tarifne godine;
- 3.3 Izračunavanje regulisanih prihoda univerzalnih usluga koristi ulazne vrednosti određenih tokom pregleda ulaznih vrednosti; i
- 3.4 Vanredni pregled, koji uključuje usklađivanje regulisanih prihoda univerzalnih usluga za materijalne promene troškova ili prihoda izazvanih vanrednim događajem, će se ostvariti po potrebi.

Član 9

Pregledi ulaznih vrednosti

- 1 Ulazne vrednosti koje se koriste za izračunavanje regulisanih prihoda univerzalnih usluga SUU-a će biti određene tokom razmatranja ulaznih vrednosti. Promene ulaznih vrednosti trebaju se vršiti samo u meri u kojoj su te promene razumne, opravdane i pažljivo određene.
- 2 Pregledi ulaznih vrednosti će se pokrenuti od strane Regulatora kad god promenjene okolnosti zahtevaju pokretanje takvog pregleda.
- 3 SUU može predložiti Regulatoru pokretanje pregleda ulaznih vrednosti. Regulator će odgovoriti na takav zahtev dopisom koji sadrži razloge o njegovoj odluci za pokretanje ili nepokretanje pregleda.
- 4 Postupak napretka pregleda ulaznih vrednosti prikazan je u Aneksu 3.

Član 10

Prilagođavanja regulisanih prihoda

- 1 Promena regulisanih prihoda univerzalnih usluga koja može rezultirati kao posledica promene između dozvoljenih prihoda i ostvarenih troškova će se izvršiti tokom godišnjih prilagođavanja.
- 2 Prilagođavanja Regulisanih Prihoda SUU-a će uzimati u obzir promene između ostvarenih prihoda i ostvarenih troškova za te kategorije troškova koje zavise direktno od nivoa snabdevanja.
- 3 Godišnja prilagođavanja će se izvršiti pre svake relevantne godine prema procesu opisanom u Aneksu 4.
- 4 Formule za izračunavanje regulisanih prihoda univerzalnih usluga tokom godišnjih ažuriranja prikazane su u Aneksu 1.

Član 11

Vanredni pregledi

- 1 Vanredni pregledi mogu biti izazvani vanrednim događajima, kao što je definisano u Aneksu 6.
- 2 Tokom vanrednih pregleda, izračunaće se uticaj vanrednog događaja na prihode regulisanih univerzalnih usluga za preostali deo regulatornog perioda. Ako je uticaj veći od praga materijalnosti, onda će se izvršiti prilagođavanje prihoda regulisanih univerzalnih usluga. Prag materijalnosti će biti 5% od prihoda, osim ako se drugačije odredi zajedničkim sporazumom između SUU-a i Regulatora.
- 3 Izračunavanje uticaja na prihode regulisanih univerzalnih usluga i prilagođavanje prihoda ne bi trebalo uzimati u obzir faktore koji nisu uticani direktno od vanrednih događaja.
- 4 Regulator će uzimati u obzir kontinuirane uticaje vanrednih događaja (koji prevazilaze prag materijalnosti) u budućim godišnjim prilagođavanjima.
- 5 Proces sprovođenja vanrednih pregleda je prikazan u Aneksu 5.

POGLAVLJE V

ULAZNE VREDNOSTI

Član 12

Definicija ulaznih vrednosti

- 1 Ulazne vrednosti su ključni parametri koji se koriste za izračunavanje regulisanih prihoda Snabdevača univerzalnih usluga.
- 2 Sledeće vrednosti mogu biti specificirane kao fiksne ili kao tabela vrednosti gde će se primjenjivati različite vrednosti od tekuće relevantne godine do sledećeg pregleda ulaznih vrednosti.
- 3 Ulazne vrednosti sastoje se od:
  - 3.1 Ekonomskog veka trajanja sredstava vezanih za SUU;
  - 3.2 Marže na malo;
  - 3.3 Dozvoljenog nivoa lošeg duga;
  - 3.4 Razdvojnog balansnog faktora; i
  - 3.5 Bilo kojeg drugog ulaznog parametra koji Regulator može smatrati neophodnim.
- 4 Ulazne vrednosti se utvrđuju za period od tri (3) godine.

- 4.1 Marža na malo;
- 4.2 Dozvoljeni nivo lošeg duga; i
- 4.3 Razdvojni ne-balansni faktor.

Član 13**Opšti principi**

- 1 Regulisani prihodi univerzalnih usluga će biti jednaki sa prihvatljivim troškovima SUU-a za pružanje standardnih usluga regulisanim potrošačima, u meri u kojoj će ovi troškovi biti prihvatljivi i precizno izmereni.
- 2 Prihvatljivi troškovi SUU-a obuhvataju:
  - 2.1 Dozvoljene troškove prodaje na malo (Član 14);
  - 2.2 Dozvoljene troškove obrtnog kapitala (Član 15);
  - 2.3 Dozvoljene troškove lošeg duga (Član 16);
  - 2.4 Dozvoljene troškove električne energije na veliko (Član 17);
  - 2.5 Troškove prenosa koji uključuju troškove OSP/OT, ODS mreže i naknade za licence, koje se u potpunosti prenose tokom godišnjih ažuriranja.
- 3 Tokom određivanja dozvoljenih troškova, regulator će se pozivati, ali neće ograničavati na:
  - 3.1 Postojeće informacije za prethodne periode o obimu, trošku i kvalitetu usluga SUU-a;
  - 3.2 Predviđanja o obimu, troškovima i kvalitetu usluga SUU-a;
  - 3.3 Poređenja sa sličnim preduzećima na Kosovu i drugim zemljama Evrope, uzimajući u obzir sličnosti između elektroindustrije u tim zemljama sa industrijom Kosova; i
  - 3.4 Poređenja sa troškovima sličnih aktivnosti na Kosovu i drugim zemljama Evrope, uzimajući u obzir sličnosti između elektroindustrije u tim zemljama sa industrijom Kosova.
- 4 Prihvatljivi troškovi će biti raspodeljeni regulisanim potrošačima kao što je predviđeno Članom 19.
- 5 Svaki drugi prihod koji nije prikupljen od tarifa, ali koji se odnosi na pružanje standardnih usluga za regulisane potrošače, će se oduzeti od regulisanih prihoda univerzalnih usluga, uključujući i bilo kakvu promenu između prodajne vrednosti sredstava i njihove regulatorne vrednosti.

Član 14

Dozvoljeni troškovi na malo

- 1 Dozvoljeni troškovi na malo uključuju troškove koji se tiču snabdevanja regulisanih potrošača:
  - 1.1 Dozvoljeni operativni troškovi i troškovi održavanja;
  - 1.2 Korporativni troškovi;
  - 1.3 Troškovi amortizacije; i
  - 1.4 Ostali troškovi koji su van kontrole SUU-a.
- 2 Dozvoljeni operativni troškovi i troškovi održavanja neće uključiti troškove reklama i drugih oblika marketinga i poreze ili obaveze koje se nameravaju prikupiti kroz maržu na malo.
- 3 Dozvoljeni korporativni troškovi uključuju troškove (ili deo ukupnih korporativnih troškova ukoliko je SUU deo ili filijala drugog entiteta) koji su neophodni i koji se propisuju redovnom funkcionisanju SUU-a, ali koji, u skladu sa međunarodnim standardima računovodstva, nisu direktno povezani sa pružanjem standardnih usluga regulisanim potrošačima.
- 4 Troškovi javnih obaveštenja u vezi sa informacijama o bezbednosti, očuvanju, podsticanju redovnih plaćanja i obeshrabrivanju neovlašćene upotrebe su dozvoljeni troškovi.

Član 15

Dozvoljeni troškovi obrtnog kapitala

- 1 Troškovi obrtnog kapitala biće obračunati kao troškovi finansiranja obrtnog kapitala za SUU, pomnoženi sa dozvoljenom vrednošću obrtnog kapitala.
- 2 Troškovi finansiranja obrtnog kapitala se obračunavaju kao EURIBOR plus S%, pri čemu S predstavlja vrednost određenu od strane Regulatora tokom godišnjih usklađivanja i odražava plativu premiju korisnika licence za kratkoročne kredite.
- 3 Dozvoljena vrednost obrtnog kapitala se obračunava kao 1/12 od ukupnih dozvoljenih troškova na malo, dozvoljenih troškova na veliko, dozvoljenih troškova kapaciteta na veliko i prenosnih troškova.

Član 16

Dozvoljeni troškovi lošeg duga

- 1 Dozvoljeni troškovi lošeg duga se obračunavaju sprovođenjem dozvoljenog nivoa lošeg duga na osnovu formule date u Aneksu 1.
- 2 Dozvoljeni nivo lošeg duga biće određen od strane Regulatora tokom određivanja ulaznih vrednosti.

Član 17

Troškovi kupovine električne energije na veliko

- 1 Snabdevač univerzalnih usluga je obavezan da obezbedi električnu energiju na transparentan, konkurentan i efikasan način.
- 2 Snabdevač univerzalnih usluga mora da pokaže da su predviđene cene električne energije koje će se nabaviti prihvatljive. Ovo može uključiti, ali nije ograničeno, u demonstraciji da su:
  - 2.1 Predviđene cene u skladu sa istorijskim i projektovanim cenama na veliko tržišta na Kosovu;
  - 2.2 Predviđene cene u skladu sa istorijskim i projektovanim cenama na veliko tržišta u regionu;
  - 2.3 Cene koje rezultiraju iz konkurentne nabavke snabdevanja električnom energijom na veliko;
  - 2.4 Cene u skladu sa regulisanim tarifama koje se sprovode u kupovini gde su oni rezultat nametnutih obavezama za korisnika licence.
- 3 Dozvoljeni troškovi energije na veliko koji se odnose na usluge za regulisane potrošače uključuju:
  - 3.1 Troškove kupovine energije od domaćeg generisanja;
  - 3.2 Troškove uvoza energije;
  - 3.3 Maržu na malo u kupovini energije;
  - 3.4 Neto troškove ne-ravnoteže, koji podrazumevaju faktor podele ravnoteže, podležu faktoru modele ne-balansiranja.
- 4 Neto dozvoljeni troškovi ne-ravnoteže obuhvatiće realizovane troškove umanjene za prihode (kao što je utvrđeno u skladu sa tržišnim pravilima) koji rezultiraju iz stanja ne-ravnoteže između realizovanih zahteva od strane regulisanih potrošača nominovanog snabdevanja električnom energijom.
- 5 Faktor dodele ne-ravnoteže treba da bude u fiksnom procentu koji se primenjuje na troškove za određivanje raspodele ovih troškova između SUU-a i regulisanih potrošača, gde vrednost od 0% podrazumeva sve neto troškove ne-ravnoteže koji se raspodelu SUU-u, dok je vrednost od 100% podrazumeva da svi neto troškovi ne-ravnoteže se raspodele potrošačima.
- 6 Tokom utvrđivanja faktora dodele ne-ravnoteže, regulator treba imati u vidu do koje mere je SUU u stanju da upravlja ne-ravnotežama, i posebno, ravnotežu između snabdevanja iz domaće proizvodnje i održivih uvoza kao i ispunjenog zahteva od strane SUU-a.

- 7 Provera troškova energije na veliko za obezbeđivanje univerzalnog snabdevanja vršiće se u skladu sa utvrđenim principima u Prilogu 2.
- 8 Marža na malo biće fiksni procenat koji se primenjuje na dozvoljene troškove energije na veliko i dozvoljene troškove kapaciteta na veliko. Onu treba odrediti na tom nivou da:
  - 8.1 Osigura SUU-u razumni profit da nadoknađuje rizike koje preuzima tokom pružanja standarde usluge za regulisane potrošače. Ovo treba obračunati pozivajući se na dobijene marže od sličnih kompanija u drugim zemljama u Evropi, uzimajući u obzir sličnosti između industrije električne energije u tim zemljama i na Kosovu;
  - 8.2 Osigura SUU-u razumni povraćaj od svojih upotrebljenih neto fiksnih imovina tokom pružanja standardne usluge za regulisane potrošače. Ovo treba obračunati pozivajući se na troškove kapitala drugih licenciranih na Kosovu.

Član 18

Troškovi koji se prenose

- 1 Troškovi koje SUU treba da pokrije tokom godišnjih usklađivanja obuhvataju:
  - 1.1 Troškovi TO-a koji se fakturišu od strane TO-a i koji se odnose na potrošače univerzalne usluge;
  - 1.2 Troškovi OS-a koji se fakturišu od strane OPS-a i koji se odnose na potrošače univerzalne usluge;
  - 1.3 Troškovi KSP-a koji se fakturišu od strane OPS-a i koji se odnose na potrošače univerzalne usluge;
  - 1.4 Troškovi za korišćenje sistema distribucije koji se fakturišu od strane ODS-a i koji se odnose na potrošače univerzalne usluge; i
  - 1.5 Deo takse licence koja pripada potrošačima univerzalne usluge.

Član 19

Preraspodela troškova

- 1 Razumni troškovi obračunati prema ovom poglavlju raspoređuju se kao u nastavku:
  - 1.1 Dozvoljeni troškovi na malo i dozvoljeni troškovi radnog kapitala raspoređuju se u proporciji sa brojem potrošača;

- 1.2 Dozvoljeni troškovi energije na veliko raspoređuju se regulisanim potrošačima na taj način da ne ometa konkurenciju za regulisane potrošače;
- 1.3 Troškovi koji se prenose treba da se raspoređuju regulisanim potrošačima na taj način da sačuva, koliko je to moguće, signal cena.

Član 20

Metodologija za strukturiranje tarife na malo za potrošače univerzalne usluge

- 1 Struktura tarife na malo za potrošače univerzalne usluge biće u skladu sa određenom metodologijom u ovom članu i sa drugim uputstvima koje mogu biti donesene od strane Regulatora.
- 2 Jedinstvena zajednica cena primenjivaće se za bilo koju kategoriju potrošača.
- 3 Maloprodajna tarifa za potrošače univerzalne usluge neće imati pod-subvencionisanje između kategorija potrošača.
- 4 Maloprodajna tarifa za potrošače univerzalne usluge uzeće u obzir pitanja životne sredine.
- 5 Tarife sa blokovima mogu se upotrebiti da bi podsticale efektivnu potrošnju električne energije. Istovremeno, ove tarife se mogu upotrebiti za socijalne slučajeve kada regulator na osnovu raspoloživih dokaza nije zadovoljan nivoom pokrivenosti potrošača u potrebi od drugih mehanizama subvencionisanja.
- 6 Maloprodajna tarifa za potrošače univerzalne usluge može obuhvatiti tarife dan-noć da bi podsticala efikasnu potrošnju električne energije u slučajevima kada nema adekvatnih brojila za ovaj cilj i u slučajevima kada se to opravdava profilom opterećenja.
- 7 Maloprodajna tarifa za regulisane potrošače univerzalne usluge može se promeniti da bi odražavala sezonske troškove pružanja usluge, da bi podsticala efikasnu potrošnju električne energije.
- 8 Maloprodajna regulisana tarifa odražavaće troškove snabdevanja raznih kategorija potrošača, tako da će:
  - 8.1 Održati tačne signale tarifa mreže prenosa, distribucije i takse za licencu do dozvoljene mere;
  - 8.2 Pokrivati troškove na malo i troškove radnog kapitala koji se odnose na snabdevanje svake kategorije potrošača; i
  - 8.3 Odražavati troškove snabdevanja kategorija potrošača tokom različitih godišnjih doba i vremena tokom dana.

Član 21

Izmena

- 1 RUE zadržava pravo da izmenjuje ili modifikuje ovu odredbu prema ovom pravilu.
- 2 Procedure za izmenu ili modifikaciju ovog pravila biće iste kao za njeno usvajanje.

Član 22

Tumačenje

U slučaju bilo kakve nejasnoće u vezi sa odredbama ovog pravila, Odbor će doneti informacije objašnjenja.

Član 23

Stavljanje van snage

Stavljanje van snage: Ovo pravilo stavlja van snage prethodno pravilo pod nazivom „Pravilnik o određivanju cena javnog snabdevača električnom energijom“ (Pravilnik o cenama JSEE-a) usvojeno od strane Odbora Regulatora u 2011. godini.

Član 24

Stupanje na snagu

Ovo pravilo stupa na snagu na dan usvajanja od Odbora regulatora i objaviće se na zvaničnoj internet stranici Regulatora.

Odbor Regulatornog ureda za energiju:

_____
Krenar Bujupi, VD predsedavajući

_____
Arsim Janova, član

_____
Besim Sejfijaj, član

ANEKS 1 OBRAČUN REGULISANIH PRIHODA

- 1 Ovaj aneks predstavlja formule za obračun regulisanih prihoda Snabdevača univerzalne usluge i dopunjuje principe koji su dati u prvom delu Pravila.
- 2 Regulisani prihodi SUU-a obračunavaju se na osnovu godišnjeg ažuriranja preko sledeće formule:

$$USRR_t = (RETR_t + WCLC_t + WHPC_t + PSTC_t - NTFR_t + ADJ_t) / (1 - BDTA_t)$$

Gde su:

$USRR_t$ Regulisani prihodi Snabdevača univerzalne usluge u odgovarajućoj godini t (Universal Service Supplier Regulated Revenue in relevant year t)

$RETR_t$ Dozvoljeni troškovi na malo u odgovarajućoj godini t , koji se određuju tokom godišnjih usklađivanja (Retail costs in Relevant Year t , which is set at Annual Adjustments)

$WCLC_t$ Dozvoljeni kapitalni troškovi u odgovarajućoj godini t (Working capital costs in Relevant Year t)

$WHPC_t$ Dozvoljeni troškovi energije na veliko u cilju pružanja univerzalne usluge tokom odgovarajuće godine t (Wholesale power costs for the provision of Universal Supply Service in Relevant Year t)

$PSTC_t$ Troškovi koji se prenose tokom odgovarajuće godine t (Pass-Through Costs in Relevant Year t)

$NTFR_t$ Netarifni prihodi u odgovarajućoj godini t (Non-tariff revenues in Relevant Year t)

ADJ_t Usklađivanje prihoda tokom odgovarajuće godine t (Revenue correction factor in Relevant Year t)

$BDTA_t$ Dozvoljeni troškovi za loš dug tokom odgovarajuće godine t (Bad Debt Allowance in Relevant Year t)

- 2.1 Dozvoljeni troškovi radnog kapitala ($WCLC_t$) obračunavaju se prema formuli:

$$WCLC = (1 / 12) * I_t * (RETR_t + WHPC_t + PSTC_t - NTFR_t)$$

Gde su:

I_t predstavlja stopu interesa za odgovarajuću godinu t , koja se obračunava na osnovu EURIBOR-a plus $S\%$, gde S predstavlja vrednost određenu od strane regulatora tokom godišnjih usklađivanja i koja odražava premiju naplativu od strane nosioca licence za kratkoročne zajmove;

$RETR_t$ *Dozvoljeni troškovi na malo u odgovarajućoj godini t (Allowed Retail Costs in Relevant Year t)*

$WHPC_t$ *Troškovi energije na veliko u odgovarajućoj godini t (Allowed wholesale power costs in Relevant Year t)*

$PSTC_t$ *Troškovi koji se prenose u odgovarajućoj godini t (Pass-Through Costs in Relevant Year t)*

$NTFR_t$ *Bestarifni prihodi u odgovarajućoj godini t (Non-tariff revenues in Relevant Year t)*

2.2   Dozvoljeni troškovi energije na veliko ($WHPC_t$) obračunavaju se prema formuli:

$$WHPC_t = (GENC_t + IMPC_t + IMBC_t * IMBF_t) * (1 + RETM_t)$$

Gde su:

$GENC_t$ *Dozvoljeni troškovi kupovine energije od domaćih proizvođača u odgovarajućoj godini t (Allowed costs of purchases from domestic generation in Relevant Year t)*

$IMPC_t$ *Dozvoljeni troškovi uvoza energije u odgovarajućoj godini t (Allowed energy import costs in Relevant Year t)*

$IMBC_t$ *Neto troškovi ne-ravnoteže u odgovarajućoj godini t (Allowed net imbalance costs in Relevant Year t)*

$IMBF_t$ *Faktor dodele ne-ravnoteže u odgovarajućoj godini t (Imbalance Sharing Factor in Relevant Year t)*

$RETM_t$ *Marža na malo u odgovarajućoj godini t (Retail Margin in Relevant Year t)*

2.3   Faktor usklađivanja prihoda (ADJ_t) obračunava se upotrebom sledeće formule:

$$ADJ_t = (AAC_{t-1} - ARR_{t-1}) * (1 + I_t)$$

Gde su:

ACC_{t-1} *Dozvoljeni tekući prihodi SUU-a u odgovarajućoj godini t (Allowed actual USS costs in Relevant Year t)*

ARR_{t-1} *Regulisani tekući prihodi tokom odgovarajuće godine t-1 (Actual Regulated Revenues in Relevant Year t-1)*

I_t *Definisana je gore.*

ANEKS 2 PROCES REVIZIJE ULAZNIH VREDNOSTI

- 1 U cilju povećanja transparentnosti, regulator će objaviti na zvaničnoj internet stranici sve dostavljene dokumente, komentare i druge odgovarajuće dokumente koje je primio od SUU-a ili drugih zainteresovanih stranama a koji se tiču revizije ulaznih vrednosti, ne uključujući ovde informacije koje Regulator smatra da se komercijalno poverljive.
- 2 Revizija ulaznih vrednosti treba da počinje najkasnije 120 radnih dana pre početka sledeće odgovarajuće tarifne godine.
- 3 Regulator će pokrenuti reviziju ulaznih vrednosti informisanjem SUU-a u vezi sa:
  - 3.1 Godinama za koje se zahtevaju aktuelni podaci i projekcije za budućnost;
  - 3.2 Oblikom preko kojeg se ovi podaci dostave;
  - 3.3 Rasporedom za podnošenje predloga SUU-a za reviziju ulaznih vrednosti.
- 4 Predlog SUU-a sadržavaće dole navedenu informaciju razmotriće (bez ograničenja) sledeća pitanja:
  - 4.1 Regulisani ostvareni prihodi koji su dobijeni od tarifa na malo za potrošače univerzalnih usluga tokom odgovarajuće godine (upotrebom razumne procene za preostale mesece kada je to potrebno);
  - 4.2 Ostvareni troškovi za pružanje usluga za regulisane potrošače tokom odgovarajuće godine, u skladu sa ograničavanjem troškova koji su korišćeni za obračun regulisanih prihoda univerzalne usluge;
  - 4.3 Godišnji izveštaj i revidirani finansijski pregledi za svaku fiskalnu godinu zaključno sa odgovarajućom godinom, kada su oni na raspolaganju prema kriterijumima za izveštavanje koje sadrži licenca SUU-a;
  - 4.4 Potrošnja električne energije ostvarena u zadnjem 12-mesečnom periodu;
  - 4.5 Predviđanja o potrošnji električne energije za odgovarajuću godinu;
  - 4.6 Broj regulisanih i neregulisanih potrošača za tekuću odgovarajuću godinu;
  - 4.7 Broj predviđenih regulisanih i neregulisanih potrošača za sledeću odgovarajuću godinu;
  - 4.8 Predviđeni regulisani prihodi univerzalnih usluga, pri čemu se posebno izveštava za svaku komponentu dozvoljenih troškova, za sledeću odgovarajuću godinu;
  - 4.9 Tekuće determinante fakturisanja za poslednji 12. mesečni period kao i predviđene determinante fakturisanja za sledeću odgovarajuću godinu, na osnovu predviđanja u vezi sa potražnjom, energijom i brojem potrošača za svaku kategoriju;

- 4.10 Predložene ulazne vrednosti, za sledeću odgovarajuću godinu;
  - 4.11 Svaka studija sprovedena od strane SUU-a koje se odnosi na neko pokrenuto pitanje u predlogu SUU-a; i
  - 4.12 Svaki drugi dodatni materijal za koji regulator smatra da treba da bude obuhvaćen predlogom SUU-a.
- 5 Tokom pripremanja svog predloga, SUU će u potpunosti primeniti principe ovog pravila. SUU će objaviti sva mesta na kojima nisu primenjeni ovi principi, razlozi za njihovo neprimenjivanje, razlozi koji podržavaju alternativni pristup i procenu uticaja upotrebe ovog pristupa.
- 6 Nakon dobijanja predloga SUU-a, Regulator će proceniti njegovu tačnost, povezanost i opravdanost, i utvrditi da li:
- 6.1 Predlog za ulazne vrednosti odražava razumne troškove pružanja usluga za regulisane potrošače; i
  - 6.2 Predlog za regulisanu tarifu na malo treba da odražava pravičnu ravnotežu između interesa SUU-a i regulisanih potrošača.
- 7 Regulator će pripremiti privremenu procenu u razumnom vremenskom roku (utvrđenog u tački 3. ovog Aneksa), pre početka sledeće relevantne godine nakon razmatranja zahteva SUU-a i nakon konsultacija sa SUU-om.
- 8 Privremena procena će predstaviti predloge regulatora za ulazne vrednosti i opravdanost za takav predlog. Regulator tokom pripremanja privremene procene može, prema svojoj proceni, izmeniti-dopuniti, izmeniti ili izbrisati bilo koji deo predloga SUU-a, u slučajevima kada regulator pruža opravdanje za ove izmene i dopune, premeštanje ili brisanje.
- 9 Nakon utvrđivanja privremene procene, regulator će obavestiti SUU i započće proces javnih konsultacija o privremenoj proceni u skladu sa Zakonom o energetsom regulatoru.
- 10 Nakon završetka javnih konsultacija, u okviru razumnog vremenskog roka (utvrđenog u tački 3. ovog Aneksa), pre početka sledeće relevantne godine, regulator će doneti odluku za ulazne vrednosti. Ova odluka će biti u skladu sa ovim pravilom.
- 11 SUU se može žaliti ili osporiti odluku Regulatora u skladu sa primenjivim zakonodavstvom.

ANEKS 3 PROCES GODIŠNJIH PRILAGOĐAVANJA

- 1 Proces godišnjih prilagođavanja za SUU biće sastavljen od tri faze:
  - 1.1 Faza 1: Određivanje troškova kupovine energije na veliko;
  - 1.2 Faza 2: Određivanje troškova na malo;
  - 1.3 Faza 3: Određivanje maksimalno dozvoljenih prihoda i regulisane tarife na malo.
- 2 **Faza 1: Određivanje troškova kupovine energije na veliko**
  - 2.1 SUU će podneti predlog za troškove kupovine energije na veliko, koji će biti obuhvaćeni u obračunu Regulisanih prihoda za narednu relevantnu godinu, najmanje 80 radnih dana pre početka sledeće relevantne godine. SUU će takođe uključiti sve relevantne podatke i dokaze;
  - 2.2 Regulator će obavestiti SUU najmanje 60 radnih dana pre početka sledeće relevantne godine, o tome da li odobrava ili ne troškove kupovine energije na veliko, koji su predloženi od strane SUU-a;
  - 2.3 Ukoliko regulator ne odobri predlog za troškove kupovine energije na veliko, onda regulator treba da ponudi alternativnu vrednost za troškove koji treba da budu uključeni u obračunu troškova energije za sledeću relevantnu godinu. Obrazloženje i dokazi za alternativnu vrednost biće osigurani u skladu sa ovim pravilom.
- 3 **Faza 2: Određivanje troškova na malo**
  - 3.1 SUU će podneti predlog za troškove na malo koji treba da budu obuhvaćeni u obračunu regulisanih prihoda univerzalne usluge za sledeću relevantnu godinu, najmanje 50 radnih dana pre početka sledeće relevantne godine. SUU treba takođe da uključi relevantne podatke i dokaze;
  - 3.2 Regulator će obavestiti SUU najmanje 40 radnih dana pre početka sledeće relevantne godine, o tome da li odobrava ili ne troškove na malo, koji su predloženi od strane SUU-a;
  - 3.3 Ukoliko regulator ne odobri predlog za troškove na malo, onda regulator treba da ponudi alternativnu vrednost za troškove na malo koji treba da budu uključeni u obračunu regulisanih prihoda za sledeću relevantnu godinu. Obrazloženje i dokazi za alternativnu vrednost biće osigurani u skladu sa ovim pravilom.

4 **Faza 3: Određivanje regulisanih prihoda univerzalne usluge i regulisane tarife na malo**

- 4.1 SUU će podneti regulatoru predlog o regulisanim prihodima za univerzalnu uslugu i neophodno prilagođavanje za regulisanu tarifu na malo za sledeću relevantnu godinu najmanje 20 radnih dana pre početka sledeće relevantne godine. SUU će takođe obuhvatati i podnošenje relevantnih dokumenata i evidenciju, uključujući vrednosti koje se odnose na sve komponente formula godišnjih ažuriranje prikazanih u Aneksu 1, kao i svaku drugu informaciju koju traži regulator;
- 4.2 Regulator na razuman način može zahtevati od SUU-a da daje dodatna objašnjenja o njegovoj metodi obračuna predloga za regulisane prihode univerzalne usluge ili regulisane tarife na malo i, ako je to potrebno, SUU treba da daje, u kratkom vremenskom periodu, bilo koju dodatnu informaciju ili objašnjenje koju regulator zahteva;
- 4.3 Regulator će obavestiti SUU, pre početka sledeće relevantne godine, o tome da li odobrava obračun SUU-a za regulisane prihode univerzalne usluge i za regulisanu tarifu na malo;
- 4.4 Ukoliko regulator ne odobri predlog za regulisane prihode univerzalne usluge i regulisanu tarifu na malo, regulator će dati objašnjenje o tome, u skladu sa ovim pravilom. Regulisana tarifa na malo neće se menjati sve dok regulator ne odobri alternativni predlog;
- 4.5 Svaka promena u prihodima koja može biti kao rezultat pogrešnih obračuna, pogrešnih izveštavanja realizovanih regulisanih prihoda ili osporavanja u vezi sa godišnjim ažuriranjima, biće pokriveni u sledećim relevantnim godinama;
- 4.6 SUU se može žaliti ili osporiti svaku odluku regulatora u skladu sa primenjivim zakonodavstvom.

ANEKS 4 PROCES VANREDNOG RAZMATRANJA

- 1 Ukoliko se desio vanredni događaj, SUU može zahtevati vanredno razmatranje.
- 2 Vanredno razmatranje ne može početi u toku tromesečnog razmatranja ulaznih vrednosti ili završetka ranijeg vanrednog razmatranja.
- 3 Vanredno razmatranje može se odnositi na više od jednog vanrednog događaja. U tim slučajevima, ovaj aneks se bavi zajedničkim finansijskim uticajem ovih događaja.
- 4 U roku od 20 radnih dana nakon zahteva SUU-a za vanredno razmatranje, SUU treba da dostavi izveštaj o finansijskom uticaju koji treba obuhvatiti sledeća pitanja:
  - 4.1 Opis vanrednog događaja koji je bio razlog zahteva za vanredno razmatranje;
  - 4.2 Sažetak uticaja vanrednog događaja na aktivnosti SUU-a;
  - 4.3 Procenjivanje promena u troškovima SUU-a na pružanje usluga za regulisane potrošače za svaku godinu od dana kada se desio (ili počeo) vanredni događaj do kraja sadašnje relevantne godine;
  - 4.4 Procenjivanje promena u predviđenim prihodima od regulisanih tarifa na malo koje su rezultat vanrednog događaja za svaku godinu od dana kada se desio (ili počeo) vanredni događaj do kraja sadašnje relevantne godine;
  - 4.5 Obračun finansijskog uticaja od vanrednog događaja u SUU, izračunato kao iznos promena u gore navedenim troškovima i prihodima SUU-a. Prihodi će se tretirati kao pozitivni brojevi a troškovi kao negativni brojevi; i
  - 4.6 Obračun u vezi sa time da li se očekuje da finansijski uticaj bude veći od praga materijalnosti.
- 5 Ukoliko SUU utvrdi da finansijski uticaj je veći od praga materijalnosti, onda će u svom izveštaju finansijskog uticaja obuhvatiti predlog za vanredno prilagođavanje regulisanih prihoda za univerzalnu uslugu i regulisanu tarifu na malo. Predlog za vanredno prilagođavanje treba da ispunjava sledeće uslove:
  - 5.1 Vanredno prilagođavanje treba promeniti regulisane prihode za univerzalnu uslugu i regulisanu tarifu na malo, na način da predviđena izmena bude jednaka sa finansijskim uticajem vanrednog događaja;

- 5.2 Nova regulisana tarifa na malo treba da bude u skladu sa metodologijom za tarifnu strukturu i, kad god je to moguće, treba da bude u skladu sa tarifnom strukturom koja je postojala pre nego što se vanredni događaj desio; i
  - 5.3 Trajanje i način vanrednog prilagođavanja, gde je to moguće, treba da smanji trenutna povećanja tarifa za kategorije potrošača (naprimer ublažavanjem uticaja vanrednog prilagođavanja u toku nekoliko godina).
- 6 Regulator može takođe započeti vanredno razmatranje bez zahteva SUU-a. U takvim slučajevima, regulator će obavestiti SUU i obuhvatiće opis vanrednog događaja kao i sažetak njenog očekivanog uticaja. Zatim, SUU će pripremiti izveštaj o finansijskom uticaju u skladu sa gore opisanim procesom.
- 7 Regulator može, na razuman način, zahtevati dodatna objašnjenja o načinu njegovog obračuna izveštaja o finansijskom uticaju kao i o vanrednom prilagođavanju. Ukoliko se to zahteva, SUU mora dostaviti regulatoru, u što kraćem vremenskom roku, tražene informacije ili dalja objašnjenja.
- 8 U roku od 20 radnih dana nakon dobijanja izveštaja o finansijskom uticaju, Regulator će obavestiti SUU o tome da li prihvata ili ne predlog SUU-a o vanrednom prilagođavanju. Regulator će odobriti predlog ukoliko:
  - 8.1 Ispunjava gore opisane uslove;
  - 8.2 Je obračunat na pravi način; i
  - 8.3 Uzima u obzir sve materijalne informacije koje su na raspolaganju tokom tog perioda.
- 9 Ukoliko Regulator odobrava predlog za vanredno prilagođavanje, nova regulisana tarifa na malo će odmah stupiti na snagu.
- 10 Ukoliko regulator ne odobri predlog za vanredno prilagođavanje, on treba da ponudi obrazloženje i pojašnjenja za to, u skladu sa ovim pravilom. Regulisana tarifa na malo neće se prilagoditi sve dok Regulator ne odobri predlog.
- 11 SUU se može žaliti ili osporiti bilo koju odluku Regulatora u skladu sa primenjivim zakonodavstvom.

ANEKS 5 VANREDNI DOGAĐAJI

- 1 Vanrednim događajima se smatraju:
  - 1.1 Izmene u poreskim stopama koje se primenjuju za SUU a koje neće biti u potpunosti pokrivene prilikom godišnjih prilagođavanja;
  - 1.2 Bilo koji događaj više sile (force majeure), koji je definisan u Aneksu 7;
  - 1.3 Bilo koji drugi događaj koji ispunjava sve sledeće uslove:
    - (i) Nije bio pod kontrolom SUU-a;
    - (ii) Neće biti u potpunosti obuhvaćen prilikom godišnjih prilagođavanja; i
    - (iii) U značajnoj meri će izmeniti prihode i/ili troškove SUU-a tokom 12-mesečnog perioda, u toj meri da se može smatrati razumnim jer bi mogao preći prag materijalnosti (objašnjeno u Aneksu 5).
- 2 Dešavanje vanrednog događaja je dovoljno da prouzrokuje vanredno razmatranje, ali, kako je objašnjeno u Aneksu 5, taj događaj treba da prelazi prag materijalnosti kako bi se prilagodili regulisani prihodi za univerzalnu uslugu i regulisane tarife na malo.

ANEKS 6 DOGAĐAJI VIŠE SILE

Viša sila – je akt, prirodni ili društveni događaj, kao što su zemljotresi, gromovi, cikloni, poplave, vulkanske erupcije, požari ili ratovi, oružani sukobi, pobune, terorističke ili vojne aktivnosti, koje ometaju licenciranom da ispunjava svoje obaveze prema licenci, kao i druge radnje i događaji koji su izvan razumne kontrole i koje nisu nastale krivicom licenciranog i licencirani nije imao mogućnost da izbegne jedan takav akt ili događaj kroz vršenje volje, napora, sposobnosti i brige na razuman način.